

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1750

Caput XIX. De quibusdam sacrarum Ordinationum Ritibus in hac
dissertatione nondum expositis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83714](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83714)

CAPUT XVIII.

De hujus sacramenti duplici effectu.

SUMMARIUM.

1. De effectu gratiæ ex Sacramento Ordinis remissive.

2. De effectu Characteris remissive.

1.
De effectu
gratiæ ex
Sacramento
Ordinis re-
missive.

Duo efficacitate sua Ordinis sacramentum producit, *gratiam* nimirum, & *characterem*. De Gratia prolixè egimus libro XXX. capite 19. & duobus sequentibus, ubi de sacramentis universim differentes explicavimus quanam hæc gratia sit, quid præstet, quomodo producatur. Ex primo etiam capite hujus libri constat gratiam sacra ordinatione conferri: id enim docet Apostolus in utraque ad Timotheum epistola, confirmantque Patres, Nizianzenus, Chrysostomus, alique ibidem producti. Hæc sacramentalis gratia tam ad sanctificationem ornatumque animæ, quam ad sanctè exercenda Ecclesiastica ministeria tribuitur, cum *interiorem animum attingat, invisibili vi exornet, in meliorem transmutet, calumque transcendat*, ut utamur eorumdem sanctorum verbis. Sed vide hujus voluminis paginam 326. necnon proxime consequentem.

2.
De effectu
Characteris
remissive.

Prolixè quoque pertractavimus de characterè præcitato libro tricesimo

cap. 22. quo in loco etiam disputavimus necessum ne sit constitui illum in re aliqua *physice* distincta ab anima. Peculiariter vero characterem Ordinis demonstrant quæ in hoc ipso volumine pag. 328. & insequenti producta sunt, & quæ integro capite quarto-decimo afferuntur ad demonstrandum Ordinationes rite peractas permanere, & nunquam esse iterandas. Igitur sat est, si quæ suis in locis fuerunt disposita, in memoriam nunc revocentur. Hoc enim in capite, quoniam ubi nulla impellimur causa, abstinemus a prolixitate verborum, nil aliud nobis præstandum est, quam exscribere Tridentinum canonem quartum sessionis tertiæ ac vicestimæ, ad effectus illos, quos nuper commemoravimus, pertinentem: *Si quis dixerit, per sacram Ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopum dicere, Accipe Spiritum sanctum; aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse; anathema sit.*

CAPUT XIX.

De quibusdam sacrarum Ordinationum Ritibus in hac dissertatione nondum expositis.

SUMMARIUM.

1. De tempore Ordinationum.
2. De Loco Ordinationis.
3. De interstitiis.
4. De Gradibus Ordinum.

5. De vestibus Clericorum.
6. De unctione Presbyterorum, & Episcoporum.

Et si per singulos Ordines discurrens plura attigimus, quæ in hujus sacramenti ceremoniis, ritibusque servantur; nonnulla sunt tamen, quæ

in hoc postremum caput rejecimus, ut eandem methodum in universo hoc Opere teneremus.

DE

DE SACRARUM ORDINATIONUM TEMPORE.

1.
De tempo-
re Ordina-
tionum,

Igitur primum de tempore, quo sacri Ordines conferuntur, dicendum est. Affirmat Gelasius Papa in epist. ad Episcopos Lucanæ sacras presbyterorum & diaconorum ordinationes debere tantum exerceri in jejuniis quatuor temporum, mediane quadragesimæ hebdomadæ, & sabbati dominicam resurrectionem præcedentis: quod postmodum Gregorius II. ep. 4. ad clementem, plebemque Thuringiæ, Urbanus II. in Concilio Claromontano, Leo IX. ad Archiepiscopum Barensem, Zacharias in Epist. ad Bonifacium, Innocentius III. epist. 148. libri IV. aliique Romani Pontifices, & Conciliorum canones tradiderunt. Pertractant de his Lupus Volum. IV. in 2. canonem Tolosani concilii, Martene de Antiq. Eccl. Rit. lib. 1. cap. VIII. art. 4. atque ex Theologis Juenin quaestione postrema VIII. dissertationis. Gelasium omnium primum sacris Ordinibus conferendis præstituisse solemnum quatuor jejuniorum tempora opinatur in Vitis Pontif. Roman. pag. 128. Antonius Sandinus: Paschasius autem Quesnellus in notis ad epist. 10. Leonis Magni censet sacros Ordines collatos fuisse quolibet die dominico, & Binghamus hæreticus Anglus lib. IV. Originum Ecclesiasticarum c. 6. §. 7. indiscriminatim quolibet hebdomadis die, laudans pro sententia sua Isaacium Habertum in Pontificale Græcorum p. VIII. observat. 4. Sed arbitror horum sententiam falsam esse. Enimvero fatentur & ipsi Romanos Pontifices ad Simplicium usque, prout constat ex libro Ponticali, ordinationes celebrasse mense Decembri ob proximam Nativitatis Domini solemnitatem, ut inquit de Divinis Officiis lib. II. cap. r. Amalarius. Ex quo autem veteres Pontifices in decimi mensis jejuniis sacros contulerint ordines, minime sequitur non potuisse illos conferre in aliis quatuor temporum sabbatis, quemadmodum optime advertit in suis ad Linum adnot. Bencinus. Ivo etiam Carnotensis noluit in festo Purificationis ordinare presbyterum, quemadmodum idem scribit epist. 58. quod hoc prohiberent Paterni canones, & Apostolica constitutio; ac nemo ignorat quantum Ivo perantiquam disciplinam calleret. Insuper S. Leo antiquior Gelasio citata epist. 4. ad Anastasium Thessalonicensem cap. 6. ait repugnare

Patrum traditioni, presbyteros & diaconos qualibet die dignitatem accipere: quod repetit epist. 11. alias 81. ad Dioscorum Alexandrinum; atque 84. si ve 57. ad Martianum reprehendit Anatolium, eo quod Aetium presbyterum consecrasset sexta sabbati, traditionis Apostolicæ aut nescius, aut oblitus. At quod epist. 4. ait S. Leo de Episcopis Dominico die consecrandis, minime opponitur perantiquæ traditioni; hujusmodi enim consecratio diei quidem Dominico, aut Apostolorum solemnibus, sed nulli determinato mensi alligatur. Vide supra quæ scripsimus de Ordine Episcopatus pag. 397. Hæc de sacris Ordinibus: tonsura enim juxta Pontificale Romanum, quocunque die, hora, & loco, & minores Ordines singulis dominicis, & festis diebus conferri possunt.

QUISNAM SIT PERAGENDA ORDINATIONIS LOCUS

Non ubique locorum, sed in Ecclesia duntaxat peraguntur Ordinationes, atque inter missarum solemnias: quod tamen postremum necessarium non est minoribus Ordinibus conferendis. Diximus alibi apud Græcos presbyteros & diaconos in sanctuario, hypodiaconos autem & lectores in diaconico, aut ante portam, quam dicunt speciosam, ordinari. Hujus publicæ Ordinationis præter rituum solemnitatem causa est, quod ad ordines promovendi probari debeant clerici plebique testimonio: unde habetur in canone 22. Concilii IV. Carthag. Episcopus sine concilio clericorum suorum clericos non ordinet, ita, ut civium convitientiam & testimonium querat. Cap. Episcopus, dist. 24. Hinc Ecclesiastica Historia reprobat ordinationem Novati, clero & plebe reluctantibus factam, apud Eusebium lib. VI. cap. 35. Idem de ordinatione cujusdam Osberni scribit epist. 119. Joannes Sarisberienfis. De ordinatione Parkeri dictum supra cap. XV. ubi de ordinationibus Anglorum hæreticorum. Huc etiam referri possunt quæ de ordinatione diaconi extra templum facta, objecta fuere Joanni XII. apud Luitprandum lib. VI. cap. 7. & Baronium ad an. 963. num. 17. Parkeri autem, ejusque diaconi ordinatio fuit quoque detestabilior ob loci abjectionem ac turpitudinem. De Maximo item Cyrico Nazianzenus in carmine Vitæ suæ:

2.
De loco
Ordinationis.

Nam-

Namque in choraui sordidam ingressi
domum
Graves, supremo & Numini cari
viri,
Ac quosdam habentes facie de vulgi
infima
Canem resecta præfulem signant co-
ma.

Est autem choraules qui fistulam inflat. Recte itaque Tridentina Synodus sess. XXIII. de Ref. cap. 8. Ordinationes sacrorum Ordinum statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis presentibusque ad id Ecclesia Canonicis publice celebrentur; si autem in alio diocesis loco, presente Clero loci: dignior quantum fieri poterit Ecclesia semper audeatur. Romanos Episcopos consecrari ex antiqua consuetudine ad aram S. Petri constat ex Ordine Romano, idque recte observatum est a Martenio citato art. 4. Hoc fieri existimo ad demonstrandam perpetuam Romanorum Pontificum successionem, fideique unitatem: nam idcirco Alexandria qui succedebant demortuis episcopis, dextra primum supra illorum cadaver extenta, pallio beati Marci induebantur, ut in Breviculo cap. 20. narrat Liberatus. Eam ob rem in Collatione Carthaginensi habita inter Catholicos & Donatistas, ait Donatus Episcopus Sitifensis: Supra corpus Episcopi catholici presbyterum ordinavi, & Deo volente ordinabitur illic Episcopus. Atque hinc obiter nota, cur de Corpore S. Petri fumatur pallium, quo ornantur Archiepiscopi, ut habetur in Pontif. Romano P. III. tit. 14.

DE ORDINUM INTERSTITIIS.

3. De inter-
stitiis. Ex dictis supra cap. 2. pag. 338. ubi de numero Ordinum disputavimus, colligi potest quantum veteres in hoc fuerint solliciti, ne de uno ad alterum Ordinem statim aliquis promoveretur, sed unusquisque ascenderet per omnes clericis officii gradus, ut diuturno disceret tempore, ejus & ipse doctor futurus esset: ita enim ad Anastasium Thessalonicensem Episcopum scripsit Leo Magnus. Cum autem minoribus Ordinibus permulti insigniti essent adhuc adolescentuli, at sacerdotio non decorarentur, nisi viceesimum quintum, aut etiam tricesimum, vel tricesimum quintum annum agerent, prout constat ex capite precedenti; consequens est, in clericis longioris temporis fuisse, quam sit modo, inferiorum ordinum

R. P. Berti S. Theol. Tom. VIII.

exercitium. Hinc decimo Sardicenis concilii canone definitur, exigi ab uniuscujusque Ordinis gradu non minimi temporis longitudinem, per quod & fides, & morum probitas, & constantia & moderatio possit dignosci. Vetus tiorrem Ecclesie disciplinam colligimus ex Epistola Siricii ad Himerium Episcopum Tarraconensem: in qua cap. 9. & 10. definitur ut quicumque se Ecclesie vovit obsequiis, ante pubertatis annos Lectorum ministerio societur, atque ab accessu adolescentie acolythus, & subdiaconus sit usque ad tricesimum atatis annum: in officio autem diaconi quinque annis sese exerceat, priusquam presbyteratum consequatur. Eadem fere scripserunt Innocentius I. epist. ad Felicem Episcopum Nucernianum, & Zosimus in Epist. ad Episcopum Salontanum Helychium. Jure itaque meritoque Tridentina Synodus sess. XXIII. cap. 11. de Reformat. jussit, ut minores Ordines per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videatur, conferantur, nec aliquis promoveatur ad sacros Ordines, nisi post annum a susceptione Acolythatus, nisi necessitas, aut Ecclesie utilitas iudicio Episcopi aliud exposcat. Omnino autem capite tertiodecimo ejusdem sessionis prohibuit, ne eodem die duo sacri Ordines, sub cujusvis indulti pretextu, etiam regularibus conferantur: quod antea canone 5. Concilii Hispanensis an. 619. & in primo Decretalium libro tit. 2. capp. Litteras, & Dilectus. statutum fuerat, sublata dispensandi facultate Archiepiscopis, aliisque Præfibus singulis, Romano tantum Pontifice excepto.

DE ORDINIBUS GRADATIM SUSCIPIENDIS.

Quamquam ex dictis pag. 343. & sequentibus colligi quodammodo videatur clericos aliquando fuisse ordinatorum per saltum, id est, quibusdam inferioribus ordinibus prætermis-
4. De gradi-
bus Ordinum. tis, apud Græcos præsertim, quorum primus ordo est Lectorum; & quamquam S. Thomas q. 35. Supplem. art. 5. scribat in primitiva Ecclesia aliquos ordinatorum fuisse in presbyteros, qui prius inferiores ordines non susceperant: nihilominus ex prælaudatis Romanorum Pontificum, Siricii, Innocentii I. & Leonis Magni epistolis decretalibus apertum est, clericis gradatim ascendendum esse ad ordinem presbyterii. De Græcorum autem ritu plura diximus

R r

mus

mus capite 2. hujus libri. Hæc, quæ affirmamus de Ordinibus non conferendis, ut inquit Jureconsulti, *per saltum*, confirmari possunt capitulo, *Ilud nos*, dist. 77. deprompto ex Caji epistola Isidoriana atque cap. *In singulis gradibus*, eadem dist. quod est Zosimi in laudata ad Hesychium epistola. Canones quoque mandant, ut qui ordinatur in presbyterum aliquo inferiori ordine prætermisso, nequeat officium suum exercere, nisi prius suscepto ordine, qui prætermissus fuit, ut habetur cap. *Sollicitudo*, dist. 52. & cap. *Tua litteræ*, de Clerico per saltum promotus, sive in lib. V. Decretal. tit. 29. Adde quæ in Constitut. *Et si pastoralis*, definitur BENEDICTUS XIV. & quæ supra pag. 348. & 366. fuerunt inde producta.

DE VESTIBUS, QUIBUS ORDINATI INDUUNTUR.

De vestibus Clericorum,

Igitur primum clericali tonsura, deinde singulis ordinibus gradatim decorantur, qui adscribuntur Ecclesiasticæ militiæ. Quibus vero instrumentis ordines singuli conferantur, ab ipsa clericali tonsura ducens initium, dixi de iisdem ordinibus singillatim pertractans. Verum in ipsa initiatione clericali, ordinumque collatione, quadam alia adhibentur, quæ non sunt penitus omittenda, & præsertim impositio sacrarum vestium. Clerici enim postquam ab Episcopo modo descripto cap. 2. attonsi sunt, *superpelliceo* induuntur, ad commonstrandum quomodo absque labe & immunditia vitam agere teneantur, ut in quinto Mediolanensi Concilio inquit S. Carolus. Hujus indumenti vetustas colligi potest ex quo Clerici a Patribus ob vestium superiorum nitorem *candidati* passim appellantur, ut demonstrat multiplex eruditione de Rit. Ordinat. cap. 4. art. 2. Franciscus Hallier. Gregorius Nazianzenus carmine IX. in somnium de Anastasiæ templo ita de cœtu clericorum ait:

*Vestibus in niveis adstabat turba mi-
nistra,
Splendorem referens agminis Ange-
lici.*

Et si enim clericorum *superpellicea* vix ad genua nunc pertingant; olim tamen ad instar albæ talaria erant & laxa, prout ex Honorio Augustodunensi, & Stephano Tornacensi demonstrat libro

1. Rerum Liturgicarum cap. 24. Joannes S. S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Bona. Hujus generis vestem, quam ob angustiores manicas barbara, & Anglo-Saxonica voce dixerunt *Roche-tum*, Eminentissimus Baronius ad annum 261. num. 45. putat fuisse *lacer-nam birri*, qua martyrium subiturus se expoliavit beatissimus Cyprianus, ut in ejus Passione legitur apud Ruinartium pag. 189. At ambiguum esse *Birri* vocabulum, neque hinc posse colligi sacrum aliquod ornamentum, cenet eo loci Ruinartius, necnon Cangius in Glossario, Baluzius in notis ad ejusdem Passionis Acta, & hæretici Joannes Fellus adnot. in vitam Cypriani, & Joseph Binghamus lib. IV. cap. IV. Originum Ecclesiasticarum. Subscribere tamen Baronio post Gavantum viri clarissimi, Dominicus Georgius de Liturgia Romani Pontif. cap. 2. & Joseph Catalani in Prolegomenis ad Pontif. Roman. cap. XI. Certe clericos *birro* usos collegimus ex ferm. 356. S. P. Augustini num. 13. sed quale indumenti genus sit, non potest illinc apertissime inferri. Græci pariter Lectoribus super nigram vestem imponunt lineum indumentum, quod etiam vocant *καμισιον*, *camisium*, nostratum albæ consimile: de quo plura Morinus p. 2. pag. 215. Ad minores tantum Ordines promoti alio sacrarum vestium genere non utuntur.

Subdiaconi autem præter hanc albam cingulo præcinctam, lineumque capitis velamen, quibus priusquam ordinentur sese induunt, accipiunt in ordinatione parvam tunicam, & manipulum in sinistra manu deferendum loco mappulæ, quam ante sæculum decimum ad usum Pontificis ferre consueverunt. Demonstrat laudato cap. 24. piissimus & eruditissimus Bona subdiaconos tempore S. Gregorii Magni sola indutos alba ministrasse, quam vero appellant *tunicellam*, serius illis fuisse concessam. Apud Græcos quoque hypodiaconi præter *μανδύλιον*, ita ab antiquiorum manu tergo nuncupatum, deferunt *σιχαρίον*, *tunicam*, non tamen ad instar Latinorum utrinque discissam. De Stichario agit citato in loco Morinus, & in Glossario Du-Cangius. Diaconis hujus tunice loco imponitur cum orario dalmatica, sed ante Sylvestri tempora utebantur colobiis, *veste cucullata sine manicis*, ut lib. I. cap. 211. inquit Honorius Augustodunen.

nenfis. De vestibus, quibus ornantur ad presbyterium promoti, memini me pertractasse postremo capite lib. XXXIII. Electi ad Episcopalem consecrationem procedentes, præter alia presbyterorum indumenta, tunicam, & dalmaticam ex antiqua consuetudine induunt, prout constat ex epistola Zachariae Pontificis ad Austrobertum, ex Vita S. Gregorii Magni conscripta a Joanne Diacono, atque ex Parænesi ad Episcopos carmine edita a Theodulpho Aurelianensi, secundo Volumine inter Simon-di Opera. Sumunt quoque alia Pontificalis apparatus insignia, de quibus præter Alcuinum, Honorium, Amalarium, aliosque veteres, fusc pertractant Bona, Georgius, Catalanius, paulo supra commemorati. Hæc Electi in Episcopum consecrandi indumenta non absque mystica significatione coloris sunt albi, canente libro 2. in Acta Apostolica Aratorum Diacono:

*Exodus ille liber memorat velamina sacri
Pontificis, qua nempe queat splendescere veste,
Officii que habitum nitido componere cultu.*

Dum Electi consecratio peragitur, ei dantur *Pastoralis baculus, anulus, mitra, & chirotheca*. Quid Baculus designet, colligitur ex antiquissimorum Ritualium benedictione, necnon ex illius forma, tamen posterioribus sæculis paululum immutata. In illa quippe benedictione apud Morinum p. 2. pag. 288. hi versus pronuntiabantur:

*Tu baculus nostra, & rector per secula vite
Istum sanctifica pietatis jure baculum,
Quo mala sternantur, quo semper recta regantur.*

De forma autem Hugo a Sancto Victore in speculo Eccles. cap. 6. *Baculus Pastoralis rectitudinis sui rectum regimen significat; quod autem una pars curva est, & altera acuta, monstrat præcesse subiectis, & debellare superbos: unde dictum est,*

Curva trahit mites, pars pungit acuta rebelles.

Et iterum:

Curva trahit quos recta regit, pars ultima pungit.

R. P. Berti Theol. Tom. VIII,

Et item:

*Attrabe per curvum, medio rege,
punge per inum.*

Mitte pervulgatos versus Gallice editos apud Cangium Volum. 1. pag. 426. de aureis pedis negligentium Antistitum. *Anulus* Ecclesiae sponsum, *Chirotheca* manuum custodiam, *Mitra* autem bifida jus spirituale ac temporale designant. Vide præter illos, quos hoc paragrapho laudavi, Honorium, Amalarium, Hugonem, Bonam, ceterosque de rebus Liturgicis pertractantes, clarissimum quoque Mabilonium Præfat. 2. in Sæculum IV. Benedict. num. 182. seq.

DE PRESBYTERORUM, ATQUE EPISCOPORUM UNCTIONE.

Apud Latinos presbyteris utraque manus sacro catechumenorum oleo, ne Presbyteris Electis vero manus & caput chrismate cerorum & liniuntur, ut dictum est alibi. Unctionem hanc in Romana Ecclesia antiquissimam esse colligitur ex epistola 3. S. Paciani Barcinonensis Episcopi ad Sympronianum, ex sermone VIII. S. Leonis Magni de Passione Domini, ex libro IV. S. Gregorii Magni in 1. Regum cap. 4. ex Nicolao I. ad Consulta Bulgarorum cap. 73. atque ex Innocentio III. cap. unico de S. Unctione, in 1. Decretulum tit. XV. Quidam disputant, an Græci antiquitus unctionem ipsam adhibuerint: nec defunt veterum testimonia, quibus id comprobari videtur, maxime S. Gregorii Nazianzeni Orat. 5. Auctoris vitæ Chrysostomi apud Metaphrastem, aliorumque affirmantium sacros Antistites chrismate deliniri. Verum id accipiendum esse de chrismate mystica significatione intellecto, contendunt viri rituum Græcorum peritissimi, Arcudius scilicet lib. VI. de Sacram. cap. 1. Morinus Exercitat. 6. partis tertiæ, & Habertus observat. 1. ad Homiliam Episcopi consecrati. Pugnant ex adverso Hallier de Ritibus Ordinatis cap. 10. & Joannes Catumfyrus Italogræcus in quadam adversus Arcudium dissertatione. Ut ut res se habet, duo extra controversiam posita sunt: unum, scilicet, ignorare modo Græcos Orientales ritum unctionis, ut constat ex illorum Euchologiis, atque ex Simeone Thessalopicensi in parvo libro de Sacramentis scribente: Recte vero non unguuntur qui ordinantur, propterea quod, nihil materiale agant, sed omnia spiritualia.

R r 2

xx-

καλῶς δὲ οὐ χρίονταί οἱ χειροτονούμενοι, ὅτι οὐδὲν ὑλικὸν ἐνεργῶσι, ἀλλὰ πάντα πνευματικά, tametsi nobis hæc ratio a Theſſalonicenſi producta admodum videatur infirma, cum in omnibus Sacramentis res materialis sit potestatis spiritualis mysticum symbolum, quo nec sacrorum ministrorum unctionem carere magna eruditionis copia demonstrat in Myrothecio III. c. 51. Fortunatus Scacchus instituti nostri vir celebris. Aliud, quod controverti non debet, est ritum unctionis ad substantiam sacramenti non pertinere, quicquid contendat Arcudii adversarius Catumfyrus. Etenim hoc aperte tradunt S. Thomas, S. Bonaventura, Scotus, Richardus, Paludanus, alique omnes Theologi in IV. Sentent. dist. 24. idemque inferitur ex Græcorum ordinationibus, quas minime Latini rejiciunt. Ac tantum abest, ut Apostolica Sedes ordinationes absque unctione peractas, tanquam nullas irritasque proſcripſerit, quod ille Italo-græcus magnopere peroptabat; quin potius Romani Pontifices jufferunt, ut Episcopi Græci in Ordinibus conferendis ritum proprium Græcorum in Euchologio descriptum ſervent: ita nimirum

habetur in sæpe laudata Constitutione, *Etſi Pastoralis*, §. VII. num. 4. Cui denique presbyteris manus, Episcopis autem caput quoque inungatur, his verbis explicat Stephanus Eduenſis de Sacramento Altaris cap. 9. *Propterea oleo sancto manus presbyterorum inunguntur, per quod gratia sancti Spiritus eis collata ſignificatur, & quod abundant operibus misericordie designatur. In his etiam manus sacerdotis, quæ in figura crucis oleo sancto ſignantur, conſormantur manibus Christi, & illud insigne miraculum & salutiferum, quod infer manus sacerdotis fieri creditur, hoc manus Christi operantur, qui ait, Sine me nihil potestis facere: unde cum ipſo, & per ipſum, & in ipſo totum agitur sacrificium. Unctio Episcopi ſit in capite, quia ordinantur vicarii illius, qui unctus fuit oleo lætitiæ in plenitudine. Omitto quæ Theologi quidam recentiores agentes de sacrarum Ordinationum ritibus exſcripſerunt ex Euchologiis Græcorum, & ex Ritualibus Latinorum, cum illa apud Goarium & Habertum, hæc vero apud Morinum, Menardum, & Martenium utilius legi queant, nos vero de Sacramento Ordinis satis superque dixerimus.*

DE